

Lärrarhandledning

Kommunikation

Innehållsförteckning

Inledning	3
Basord	3
Varför arbeta med basord i anpassad grundskola?.....	4
Övergripande arbetssätt	5
Tecken på att eleven lär sig ordet	7
Kopplingen till läroplanen	7
Teorier, strategier och förhållningssätt	8
Ja och nej.....	10
Handledning för varje basord	11
Form.....	11
Sånger.....	12
Ordbild	13
Innehåll.....	13
Användande	13
Gemensam struktur för dagens ord.....	14
Övningarna i Skoltavlan	15
Övningstyp 1: Berättelse	16
Övningstyp 2: Ramsor.....	17
Övningstyp 3: Välj samma	19
Övningstyp 4: Samtalskarta	19
Övningstyp 5: Basord övning	20
Övningstyp 6: Trycka – hända	21
Övningstyp 7: Frågor.....	21
Övningstyp 8: Skriva ord	22
Inställningar i Skoltavlan.....	24

Inledning

Denna lärarhandledning ger ett stöd för att arbeta med Skoltavlans material för att stödja språk och kommunikation hos elever som läser enligt ämnesområden i anpassad grundskola.

I materialet arbetar eleverna med 36 basord som används ett antal olika övningstyper i Skoltavlan. Lärarhandledningen ger förslag på hur Skoltavlans övningar kan användas självständigt av eleverna och i samtal med en personal. Det är centralt att orden även används utanför Skoltavlan för att ge djupare förståelse för begreppen. Därför ges konkreta förslag för arbete med varje basord i separata lärarhandledningar. I dessa ges bland annat förslag till samling och hur användning av ordet kan förstärkas under hela skoldagen. Detta arbetssätt kan särskilt gynna elever som använder AKK.

Basord

Basord är ord som används mycket ofta i vardaglig kommunikation och i många olika sammanhang. De kallas ibland även för kärnord

Basord är:

- frekventa → förekommer ofta
- generella → kan användas i många sammanhang
- flexibla → går att kombinera med andra ord

Basord som jag, du, vill, inte, mer, göra, här och den, kan kombineras på många sätt och användas oavsett aktivitet, plats eller samtalspartner. Det gör basord särskilt viktiga för elever som håller på att bygga upp sin kommunikativa förmåga, eftersom de ger stöd att uttrycka åsikter, behov, känslor och tankar i många olika situationer.

Varför arbeta med basord i anpassad grundskola?

En stor del av det talade språket (ca 70–80 %) består av basord.

Elever hör alltså dessa ord ofta men får sällan explicit stöd i att förstå och använda dem.

Basord kan ge elever möjlighet att:

- delta i sociala sammanhang
- skapa enkla meningar
- förstå och använda ord som är användbara i många sammanhang

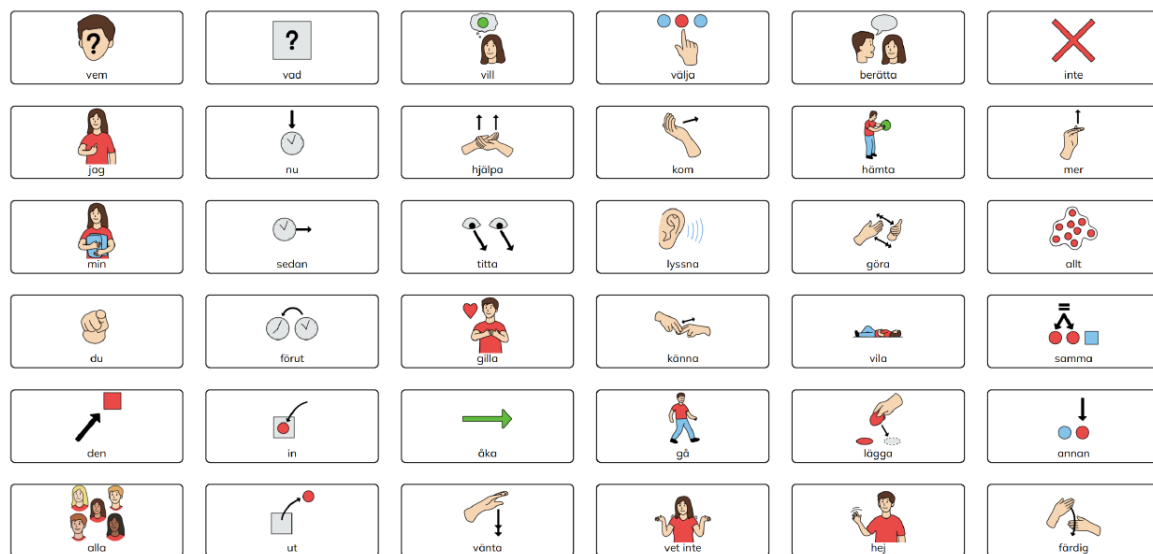
Basord kan kombineras med varandra och med specifika ämnesord, vilket stödjer språklig utveckling från enstaka ord till längre och mer nyanserade uttryck. På så sätt främjar arbetet med basord både språkförståelse, språklig medvetenhet och delaktighet.

I undervisningen är det viktigt att basord inte ses som isolerade ord som tränas vid särskilda tillfällen, utan som en naturlig del av all kommunikation under skoldagen. Genom att visa, upprepa och använda basord konsekvent i olika aktiviteter, miljöer och ämnen skapas många tillfällen för eleverna att möta och använda orden i meningsfulla sammanhang.

Denna lärarhandledning syftar till att ge dig som lärare en grund för att arbeta systematiskt med basord, med fokus på funktionell kommunikation, progression och elevernas möjlighet att delta aktivt i undervisning och vardag.

De 36 basorden i materialet:

- möjliggör många olika typer av meddelanden (kommunikativa funktioner)
- är ord som skolpersonal har bedömt som viktiga för elevgruppen
- är vanliga och funktionella för elever som läser enligt ämnesområden
- kan användas ämnesövergripande och kombineras med ämnesspecifika ord

Övergripande arbetssätt

- Gruppen arbetar med tre till fem basord per vecka.
- Ett ord fokuseras särskilt varje dag (*dagens ord*). Eleven ges möjlighet att använda orden men det är extra viktigt att personalen kravlöst modellerar fokusordet många gånger. Ja/nej används alla dagar.

- Sista dagen i veckan repeteras alla ord. Den dagen bjuds eleverna extra tydligt in att använda orden själva i aktiviteter där fokusorden används. Personalen väntar och förväntar lite längre eller ställer fler öppna frågor som “vad tycker du, vad tror du?”. När alla 36 orden gåtts igenom börjar cykeln om. Varje ord återkommer därmed flera gånger under läsåret.
- Varje elev har ett eget AKK-system som följer eleven så att de har tillgång till basorden i alla situationer under dagen. Elever som inte har ett eget system kan använda samtalskartorna som följer med Skoltavlan.

Kortare, återkommande cykler:

- ökar möjligheten till repetition och igenkänning
- minskar risken att elever missar undervisning om ett specifikt ord vid frånvaro
- möjliggör att orden kombineras med olika ämnesord över tid vilket bidrar till fördjupad begreppsförståelse

Tecken på att eleven lär sig ordet

- Eleven tittar mer när du tecknar/använder deras AKK.
- Eleven tittar mer på sitt AKK.
- Eleven reagerar när du säger ordet.
- Eleven utforskar ordet i sitt AKK. Tolka och svara på de symboler eleven väljer även om det inte är det aktuella basordet.
- Eleven verkar förstå ordet i en vardagssituation, exempelvis vid maten, påklädning eller bokläsning.
- Eleven verkar även förstå ordet i nya situationer och aktiviteter.
- Eleven använder ordet oftare i situationer där det passar in.

Kopplingen till läroplanen

Materialet har en tydlig koppling till ämnesområdet kommunikation i anpassad grundskola. Ämnesområdet syftar till att elever utvecklar sin förmåga

- att uttrycka sig
- att tolka kommunikation i text och andra former

Språkinläring innebär att förstå ords betydelse, hur de uttrycks och i vilka sammanhang de används. Elever i anpassad grundskola kan behöva tydligt, upprepat och strukturerat stöd för att utveckla begreppsförståelse. Eleverna behöver även möta orden i form av AKK för att på sikt själva använda dem i sin kommunikation. Att utveckla språk och begreppsförståelse är centralt i samtliga ämnesområden.

Basorden i materialet kan användas i alla ämnesområden och kombineras med ämnesord och andra ord som är betydelsefulla för eleven. När undervisningen fokuserar på ord som eleverna kan använda både under och mellan lektioner, samt i andra sammanhang utanför skolan, får eleverna fler tillfällen att möta och använda orden.

Detta ökar möjligheten att förstå ordens betydelse och hur de kan användas i olika sammanhang.

Materialet ger också förslag på hur basorden kan användas i undervisning om *litteracitet* för elever som läser enligt ämnesområden och specifikt elever som ännu inte:

- känner igen de flesta bokstäver
- är intresserade och aktiva vid gemensam läsning
- har sätt att kommunicera på
- förstår att skrivande involverar bokstäver och ord

Fokus i pedagogik för tidig litteracitet är att öka intresse för text och engagemang i textbaserade aktiviteter. Pedagogiken inbegriper att arbeta med: gemensam läsning, självständig läsning, gemensamt skrivande, självständigt skrivande, alfabet och fonemisk medvetenhet.

Teorier, strategier och förhållningssätt

Att arbeta med djup begreppsförståelse innebär tydliga förklaringar, att andra använder ordet, att ge möjlighet att använda ordet och att få erfara hur ordet är kopplat till andra begrepp.

I arbetet med basorden används följande evidensbaserade strategier:

- Fokuserad stimulering
- Modellande
- Responsiv samtalsstil
- Fokus på lärande

Fokuserad stimulering: vissa ord, grammatiska strukturer eller andra språkliga former upprepas ofta; i många olika meningsfulla och naturliga situationer utan krav på att eleven ska producera ordet.

Modellande: personal använder samma AKK-sätt som eleverna (gester, tecken, bildsymboler i exempelvis kommunikationskortor, kommunikationsböcker eller digitala hjälpmedel) tillsammans med sitt tal, utan krav på att eleven ska göra det. Om personal modellerar genom att använda bildsymboler kallas det ofta för pekprat. I grupper där eleverna har olika AKK-system kan personalen välja ett gemensamt system som används i samtal till hela gruppen. Varje elevs stödperson modellerar i elevens system.

Responsiv samtalsstil: Innebär att personalen

- ger eleverna utrymme (tid) att ta initiativ
- följer elevernas fokus
- uppmärksammar, tolkar och svarar på elevernas initiativ, handlingar och riktade kommunikation
- svarar på sätt som är anpassade till eleven för att öka dennes motivation och intresse

Fokus på lärande: Innebär att aldrig testa om eleverna förstår eller kan använda ord och begrepp innan de haft chans att lära sig dem. Lärandet kan ske exempelvis genom att få se och höra någon annan förklara, använda och tydligt koppla orden till betydelsen.

Personalen	Eleven
Fångar elevens uppmärksamhet	Tittar och/eller lyssnar medan personalen använder deras AKK tillsammans med sitt tal
Använder basordet med elevens AKK	Ger respons genom att reagera, kommentera eller utveckla det personalen säger
Svarar på alla elevens kommunikationsförsök	Svarar om hen vill
Guidar inte eleven "hand över hand"	
Ber inte eleven imitera	
Ber inte eleven svara	

Ja och nej

För elever som inte kommunicerar med tal kan ja och nej användas för att bekräfta eller avvisa valalternativ eller andras tolkning vilket kan underlätta kommunikationen väsentligt. Ja kan exempelvis uttryckas med en blick på kommunikationspartnern, en lång blinkning, en nickning, titta på en ja-symbol eller ett särskilt ljud. Nej kan exempelvis uttryckas med att titta bort, inte göra något alls, skaka på huvudet eller titta på en nejsymbol. Om det är oklart hur eleven uttrycker ja/nej, observera när denne får frågor såsom "vill du?" "har du?" "kan du?" Sätt ord på de signaler du ser och svara. "Du blinkar, då tror jag att du sa ja". Så småningom behöver du inte sätta ord på signalen utan bara svara.

Här är ett exempel på hur en ja- och nej-signal kan användas för att välja och som ett styrsätt:

1. Ge alla alternativ (med neutral röst), exempelvis päron-äpple-banan-något annat.
2. Ge sedan ett alternativ i taget (med neutral röst), pausa för att ge eleven tid att svara ja eller nej.

OBS! Tänk på att gå igenom alla alternativ även om eleven svarar ja på något av alternativen. Kanske vill hen välja fler alternativ.

Handledning för varje basord

Till varje basord finns en separat lärarhandledning. I lärarhandledningarna finns bland annat förslag på samling och aktiviteter, länkar till sånger, videoklipp och förslag på böcker som fokuserar på det aktuella basordet. Här hittar du de separata lärarhandledningarna för varje basord.

I samlingen uppmärksammas ordets form, innehåll och användning. Samma berättelse från skoltavlan används under en hel vecka eftersom den fokuserar på veckans basord. Det finns även förslag på aktiviteter som kan användas under hela veckan med mindre variationer för att extra tydligt synliggöra dagens ord. Till varje samling ges också förslag på material att använda.

Förslagen i samlingen så som aktiviteter, hur de går till, material och fraser kan givetvis anpassas efter elevernas behov och preferenser.

Form

I materialet presenteras ordet alltid i flera olika former: som talat ord, bildsymbol och som ordbild. I många klasser används även tecken, kroppsspråk och gester och i en del klasser används taktila tecken och symboler. Syftet är att varje elev ska få möjlighet att uttrycka och använda fokusorden när de själva vill under skoldagen och hemma.

Vissa ord som exempelvis “den” lämpar sig särskilt väl för att uttryckas genom kroppsspråk. För sådana ord kan kroppsspråk användas som ett naturligt sätt att modellera betydelsen. Det är viktigt att tydligt visa hur ord kan uttryckas med kroppsspråk, eftersom alla elever inte är medvetna om sitt eget kroppsspråk eller hur det kan användas för att göra sig förstådd.

Hur ordets form presenteras anpassas efter de uttryckssätt som används i klassen. Om flera olika AKK-system används rekommenderas att läraren använder ett system som är gemensamt för klassen medan eleverna och deras stödpersoner använder det system som varje enskild elev har. Det är viktigt att eleverna tillsammans med en stödperson hittar ordet i sitt eget AKK-system eller på annat sätt tydligt förevisas just den form som passar eleven bäst.

Elever som ännu saknar ett eget AKK-system kan använda samtalskartan med alla basord som du [hittar här](#) eller klassens gemensamma AKK-system. Om fokusordet saknas i elevens egna system bör det om möjligt läggas till.

Sånger

Till materialet hör ett antal sånger som skrivits specifikt till projektet av musikterapeut Linn Johnels. I sångerna förekommer varje fokusord många gånger för att ge tillfälle till att modellera och på så sätt ge eleverna möjlighet att koppla det sjungna ordet till bildsymbolen eller tecknet. Linn arbetar som musikterapeut och forskare på [Nationellt Center för Rett syndrom och närliggande diagnoser](#) samt adjungerad universitetslektor på institutionen för pedagogik och specialpedagogik på [Göteborgs universitet](#).

Ordbild

Till varje basord finns en ordbild som ska visas för eleverna och gärna sätts upp på en ordtavla i klassrummet. Detta bidrar till förståelsen av att skriftspråk är en ytterligare form som ord kan förekomma i.

Innehåll

Till varje ord ges en kort definition och sedan illustreras betydelsen konkret med hjälp av exempelvis föremål, bilder eller korta rollspel som genomförs av personalen. På så sätt får eleven se ordets betydelse på ett konkret sätt utan att själv behöva vara aktiv.

Definitionen är delvis till för eleverna men allra främst till för att tydliggöra för personalen vilken betydelse av ett ord som materialet fokuserar på. Som exempel fokuserar materialet på den konkreta betydelsen av ordet lägga (att lägga något på en plats) och inte den abstrakta betydelsen som "lägg av, lägga tid på eller lägga märke till"

Därefter genomförs en gemensam aktivitet där ordets betydelse synliggörs ytterligare. I aktiviteten får eleverna möjlighet att uppleva ordet i handling och se hur det kan användas i olika situationer.

Användande

I den gemensamma aktiviteten visas hur ordet kan användas i meningsfull kommunikation. Personalen modellerar först aktiviteten och visar samtidigt hur fokusordet kan uttryckas genom tal, bildsymboler, tecken, kroppsspråk eller andra kommunikationssätt som används i gruppen. Modellandet hjälper eleverna att förstå både när, hur och varför ordet används.

Därefter deltar eleverna i aktiviteten tillsammans med personalen. Fokus ligger inte på att eleven ska använda ordet på ett visst sätt eller uttrycka det korrekt, utan på att eleven får uppleva ordet i ett

kommunikativt sammanhang där det fyller en funktion. Personalen skapar naturliga tillfällen där ordet kan användas och bekräftar alla försök till kommunikation, oavsett uttryckssätt.

Den gemensamma aktiviteten är kopplad till veckans berättelse för att skapa igenkänning och ge flera möjligheter att möta ordet i samma sammanhang. Genom att ordet återkommer under veckan i olika aktiviteter och situationer får eleverna möjlighet att upptäcka att det kan användas på flera olika sätt och i många sammanhang. Målet är att eleverna successivt ska utveckla sin förståelse för ordet och få ökade möjligheter att använda det självständigt i vardagen, både i skolan och i andra miljöer.

Gemensam struktur för dagens ord

- 1) Introduktion av dagens ord
 - a) Sång med dagens ord
 - b) Berätta vad dagens ord är
 - c) Visa ordet med klassens gemensamma AKK-system.
 - d) Be eleverna leta upp ordet i sitt AKK-system
- 2) Förklara begreppet:
 - a) Med ord
 - b) Konkret förklaring
- 3) Läs berättelsen
- 4) Gemensam aktivitet
- 5) Ordbild
 - a) Visa ordbilden, ljuda fonemen. Exempelvis för ordet allt – säg: **a-l-t** och följ med fingret
 - b) Sätt upp ordet på väggen
- 6) Lyssna på en sång/titta på ett klipp

Modella under hela samlingen och var extra noga med att modella dagens ord varje gång det förekommer.

Övningarna i Skoltavlan

Det finns fyra olika övningstyper till varje av de nio kategorierna med grupper av basord. På den här sidan hittar du mer information om varje kategori och material för utskrift. Bland annat finns alla sagor och berättelser i utskriftsversion under varje kategori. Den första övningen är en berättelse, resten av innehållet i kategorin är gjort med berättelsen som utgångspunkt.

Bella

Mjau

Pip och Kvitt

Skutt

Anna

Mio

Kim och Tim

Alva

I alla kategorier finns också en ramsa, ”välja samma” och en samtalskarta. Utöver detta finns det i flera kategorier material som fokuserar på enskilda basord, frågor och trycka/hända övningar.

I varje övning återkommer 1–5 basord flera gånger. På så sätt kan samma övning användas till olika basord. Många av övningarna innehåller animationer som ger stöd genom att väcka intresse för orden och tydliggöra vad ordet betyder. För vissa övningstyper finns även en version där ritade tecken används istället för bildsymbolerna för basorden. Dessa ligger sist i varje kategori.

Tips! Du kan även byta ut symboler för basorden mot egna bilder, [klicka här för en kort guide](#).

Övningstyp 1: Berättelse

I varje berättelse återkommer 3–4 basord flera gånger. På så vis repeteras ord som tidigare varit i fokus. Animationerna ger stöd genom att väcka intresse för orden och tydliggöra vad ordet betyder.

Att använda berättelserna

Berättelserna kan användas enskilt eller i grupp. Använd som gemensam läsning där du som lärare involverar eleverna genom att prata om bilderna och det som händer, kopplar till elevernas preferenser och erfarenheter.

Eleverna kan också självständigt läsa berättelserna, d.v.s. bläddra fram i eget tempo. Beroende på elevens behov kan texten läsas upp automatiskt eller om eleven klickar på texten. Personal som inte leder aktiviteten kan hjälpa till att uppmärksamma elevernas reaktioner och stötta dem att delta i samtal.

Material att skriva ut

Skriv ut berättelserna så att de går att läsa gemensamt eller självständigt. Du kan också peka ut olika text-element såsom punkt, stor bokstav och språkljud. Eleverna kan vara med och läsa repliker med sina egna kommunikationshjälpmedel eller med en talknapp. Det kan vara repliker som förekommer i texten eller som karaktärerna skulle kunna säga.

Övningstyp 2: Ramsor

Rytm och struktur i ramsor kan skapa extra igenkänning, vilket ofta stödjer både uppmärksamhet och minne. I ramsorna återkommer basorden, karaktärerna och handlingen från berättelserna men uttryckt på rim och/eller i ett mer kortfattat format. Syftet med ramsorna är att ge eleverna fler möten med samma basord, men i en annan form än berättelsen.

Mio har så tråkigt att tiden stilla står. Han **väntar** och **väntar**, det känns som ett år.

När samma ord återkommer i flera uttryckssätt blir får eleverna en djupare förståelse för begreppet och det är lättare för dem att använda dem. Att arbeta med repetition med variation och att låta orden återkomma i olika sammanhang är en viktig princip när man lär ut basord.

Att använda ramsorna

Ramsorna kan användas enskilt eller i grupp. Ramsan kan användas som “uppstart” (till exempel i början av en lektion) och som återkommande repetition under en period. Ett förslag är att först gå igenom ramsan utan att stoppa och samtidigt som basordet sägs peka på symbolen. Därefter gå igenom ramsan en gång till och stanna upp på varje sida och klicka på symbolerna.

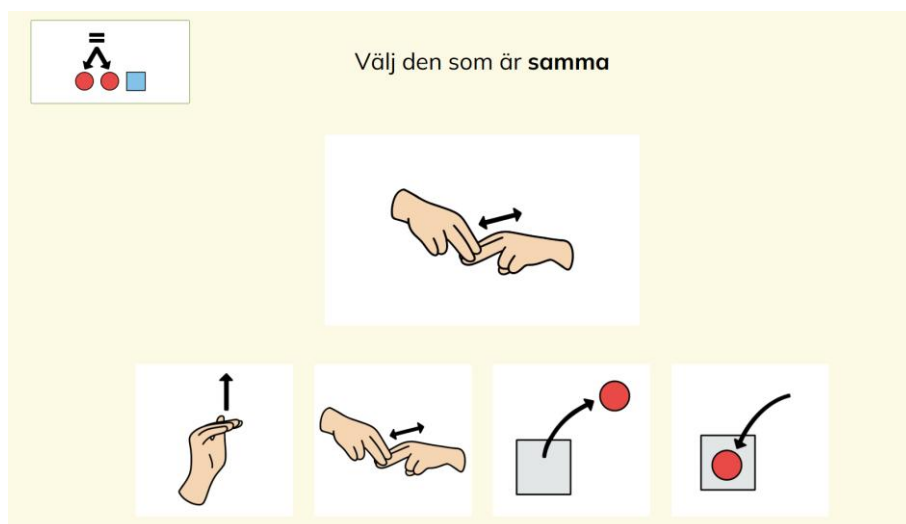
Material att skriva ut

För att basorden ska bli användbara behöver de dyka upp i flera situationer och miljöer, även utanför själva arbetet med Skoltavlan. Skriv ut ramsorna och läs dem gemensamt eller låt eleverna bläddra/läsa självständigt. Ramsorna fungerar bra som en gemensam aktivitet där rytm, röstläge och upprepning hjälper eleverna att hänga med. Läs ramsan tillsammans och eleverna kan markera rytmen med klapp, tramp eller instrument och samtidigt lyfta fram basorden extra tydligt när de kommer.

Ni kan också använda “eko-läsning”, där du säger en rad och eleverna härmar (hela raden eller bara basorden). Många av ramsorna går att koppla till rörelser.

Övningstyp 3: Välj samma

Övningstypen välj samma ger tillfälle för eleverna att träna på att känna igen bildsymbolerna för de olika basorden. Ni kan göra denna övning i grupp eller låta eleverna utforska självständigt.

Övningstyp 4: Samtalskarta

Övningstypen samtalskarta kan användas som en utgångspunkt för att diskutera vad berättelsen handlar om. Den kan till exempel användas tillsammans med en utskrift av berättelsen. I samtalskartan finns viktiga karaktärer från berättelsen och de basord som återkommer.

Övningstyp 5: Basord övning

Det finns också ett antal övningar som bygger på principen "Fokus på lärande" där eleven själv får utforska vad orden betyder. För elever som använder AKK är det särskilt viktigt att få möjlighet till självbestämmande. Forskning visar att dessa elever ofta hänvisas till att svara på frågor och följa instruktioner och att de sällan ges utrymme att ta initiativ och fatta egna beslut.

I dessa övningar ges eleven möjlighet att välja fritt, utan att något alternativ är rätt eller fel. På så sätt kan eleven erfara ordets betydelse, till exempel att det går att hämta många olika saker. Att testa elevens kunskap innan hen haft möjlighet att lära sig ett begrepp är inte gynnsamt för lärande och generalisering. Först när eleven har utvecklat en viss förståelse för begreppen är det meningsfullt med övningar där alternativ är rätt och fel.

Du hittar dessa övningar under flera olika kategorier. De heter "Titta – övning", "Hej – övning" osv. Dessa övningar passar bra för eleven att arbeta med på egen hand men kan också ge upphov till AKK-stödda samtal tillsammans med en personal.

Övningstyp 6: Trycka – hända

I Trycka-hända ligger fokus på enkelhet och direkt respons: eleven trycker på basordet, ett objekt presenteras och vid nästa tryck sker en animation. Den kan användas av alla elever men är framför allt utformad för elever som behöver snabb och tydlig respons på det de gör och som kan ha svårt att göra val. På så sätt blir övningen ett tillgängligt sätt att ge många erfarenheter av basorden, utan att eleven behöver hålla ihop en längre berättelse eller följa flera steg.

Att använda trycka-hända övningar

Trycka-hända övningarna passar bra för eleven att arbeta med på egen hand men kan också ge upphov till AKK-stödda samtal tillsammans med en personal.

Övningstyp 7: Frågor

Övningstypen frågor kan användas för att undersöka om eleverna har förstått innehållet i berättelserna. Den kan gärna användas med den utskrivna berättelsen som underlag. Frågorna kan också ge upphov till AKK-stödda samtal tillsammans med en personal.

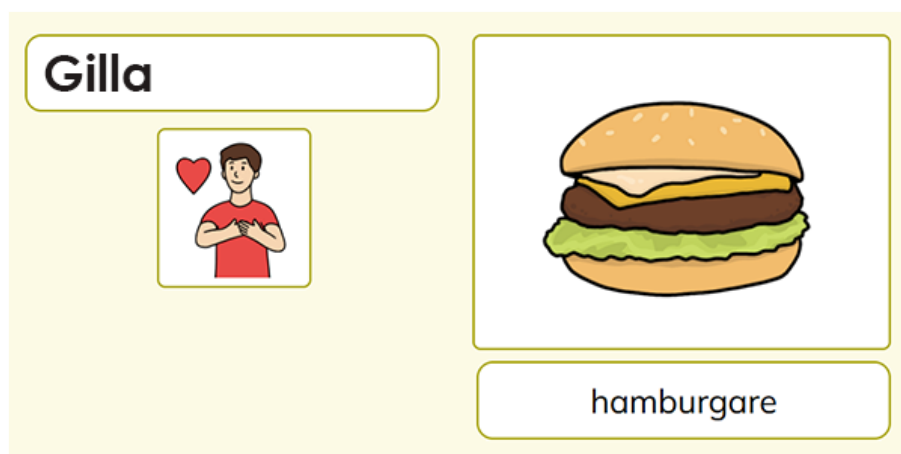

Att använda frågor

Frågor kan både användas enskilt för varje elev, men också i grupp för att diskutera vad som hänt i berättelsen.

Övningstyp 8: Skriva ord

I övningstypen Skriva ord finns två lägen. I redigerarläget kan eleven på varje sida skriva ett ord, när ordet är skrivet kommer en bild fram om ordet finns i Skoltavlans bildarkiv. Tips! Om ordet ni vill skriva inte finns, så kan ni ladda upp egna bilder och ljud. I visningsläget kan eleven bläddra mellan sidorna i ett material och se de ord som har blivit valda. Detta är en förberedande skrivövning som kompletterar arbete med interaktivt skrivande utanför Skoltavlan.

Material att skriva ut (och inspirationssidor)

I lärarhandledningen till varje basord ges förslag till gemensamt skrivande och en exempelmening där basordet ingår. Gemensamt skrivande har hämtat inspiration från arbetssättet (predictable chart writing) som beskrivs i mer detalj på hemsidan project-core.com.

Gemensamt skrivande

Skriv fylla-i-meningar, till exempel. Jag har bakat: _____ är färdig.

Eleverna kan välja ord att fylla i meningen med:

- foton på olika bakverk
- matsidan i sina AKK-system

OBS! Vägledning för detta moment hittar du i den övergripande lärarhandledningen.

I gemensamt skrivande skapar lärare och elever meningar om ett tema. Gemensamt skrivande avser att utveckla elevernas förståelse för att text har betydelse, stöd att kommunicera sina tankar och idéer, se basordet i skrift och att eleverna ska se sig själva som skrivande personer.

Läraren läser upp en fylla-i-mening där basordet ingår och eleverna kompletterar meningen med hjälp av bilder eller sitt AKK-system, exempelvis "Jag gillar ...". Varje elev bidrar med innehåll till den gemensamma texten, medan läraren skriver. Hör mer om metoden [här](#) och läs [här](#) (engelska).

Inställningar i Skoltavlan

I alla övningarna i Skoltavlan finns fyra flikar med inställningar. Du når inställningarna genom att hålla muspekaren på skärmens översta del och sedan trycka på kugghjulet i det övre högra hörnet. De val som visas styrs av vilken övningstyp som används.

Exempel på val

I den första fliken som du kommer till genom att välja skiftnyckeln kan du välja styrsätt och hastighet. På vissa övningar kan du även välja svarsordningen på svarsalternativ och hur många repetitioner som ska göras.

X Inställningar				
Styrsätt	Standard	Kontakter	Ögonstyrning	
Hastighet	Långsam	Standard	Snabb	Snabbast
Belöningar	Av	För yngre	För äldre	Teckenspråk
Slumpad svarsordning	Ja	Nej		
Omgångar	4	6	8	10

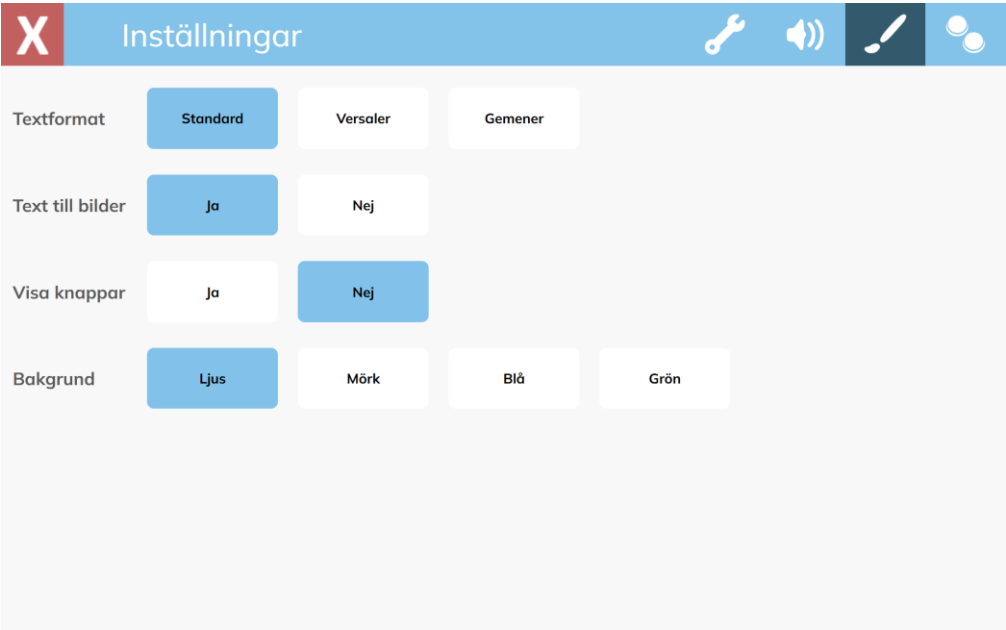
I den andra fliken som du når genom att markera högtalarsymbolen gör du inställningar för ljud. Bland annat väljer du om text ska läsas upp automatiskt och om titel ska läsas upp.

The screenshot shows the 'Inställningar' (Settings) screen with a blue header bar containing a red 'X' icon, the title 'Inställningar', and icons for settings, audio, editing, and a menu. The settings are organized into rows with labels on the left and buttons on the right.

Label	Option 1	Option 2	Option 3
Uppläsning av text	Av	Automatiskt	Vid tryck
- Fråga/titel	Ja	Nej	
- Svartalternativ	Ja	Nej	
Läs upp rätt svar	Ja	Nej	
Läs upp fel svar	Ja	Nej	

I den tredje fliken väljer du gemener/versaler eller standard, om bilder ska ha text under sig, om knappar ska visas och vilken färg som bakgrunden ska ha.

The screenshot shows the 'Inställningar' (Settings) screen with a blue header bar containing a red 'X' icon, the title 'Inställningar', and icons for settings, audio, editing, and a menu. The settings are organized into rows with labels on the left and buttons on the right.

Label	Option 1	Option 2	Option 3	Option 4
Textformat	Standard	Versaler	Gemener	
Text till bilder	Ja	Nej		
Visa knappar	Ja	Nej		
Bakgrund	Ljus	Mörk	Blå	Grön

I den fjärde fliken som du når genom att markera de två knapparna kommer du till inställningar för kontaktstyrning.

Inställningar

Antal kontakter: 1 | 2

Aktivera: Vid tryck | Vid släpp

Ljud vid markering: På | Av

iPad*: Ja | Nej

Oavsiktliga tryck

Ignorera kortare tryck än: 0s

*iOS kräver en aktiveringsknapp vid start av materialet för att aktivera kontakterna